

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Nc/2/2018
Identifikačné číslo spisu: 8307205151
Dátum vydania rozhodnutia: 06.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8307205151.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci t. č. plnoletého P. V., narodeného U., bývajúceho u matky, zastúpeného JUDr. JCLic. Tomášom Majerčákom, PhD., advokátom so sídlom v Košiciach, Južná trieda 28, dieťa rodičov matky T. V., bývajúcej v K., zastúpená JUDr. JCLic. Tomášom Majerčákom, PhD., advokátom so sídlom v Košiciach, Južná trieda 28 a otca Q. V., bývajúceho vo M., za účasti okresného prokurátora Humenné, o úpravu práv a povinností, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 19 P 188/2007, o vylúčení sudkyne Krajského súdu v Prešove z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 17 CoP 1/2018, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Prešove JUDr. Jana Burešová n i e j e v y l ú č e n á z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 17 CoP 1/2018.

Odôvodnenie

1. V právnej veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 19 P 188/2007 vznesol otec plnoletého Q. V. námietku zaujatosti voči sudkyňi Krajského súdu v Prešove JUDr. Jane Burešovej. Námietku zaujatosti odôvodnil tým, že JUDr. Jana Burešová je manželkou Q. A., niekdajšieho predsedu Okresného súdu Kežmarok, ktorý sa sám pre jeho nepriateľský vzťah k otcovi plnoletého nechal vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vykonštruovaného trestného konania vedeného pod sp. zn. 1 T 74/2005, a ktorý naňho podal nedôvodné trestné oznámenie a následne podal trestné oznámenie na Q. aj otec plnoletého. Poznamenal, že Q. mal navyše priateľské vzťahy s otcom matky plnoletého, Q. K. Z uvedených dôvodov žiadal o jej vylúčenie z prejednávanej veci.

2. Sudkyňa Krajského súdu v Prešove JUDr. Jana Burešová (predsedníčka senátu a referujúca sudkyňa senátu 17 CoP, ktorému podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove pripadla predmetná vec na rozhodnutie) k vznesenej námietke zaujatosti uviedla, že sa vo veci necíti byť zaujatá, účastníkov konania a ani ich príbuzných nepozná, nemá vzťah k ich zástupcom a nemá záujem na výsledku konania. Poznamenala, že v minulosti sa, aj ako členka senátu a aj ako predsedníčka senátu, zúčastňovala na rozhodovaní v o veciach, v ktorých bol účastníkom Q. V., doposiaľ ju ako sudkyňu nenamietal. Informácie o tom, ako procesne postupoval jej manžel Q. A. ako sudca v trestnej veci proti Q. nemá a už vôbec sa ani len neinformovala ako sa so sťažnosťami Q. V. zaoberal ako predseda súdu, navyše jej manžel už dlhší čas na Okresnom súde Kežmarok vôbec nepôsobí. Poznamenala, že nemá žiadne

informácie o vzájomných trestných oznámeniach a ani o priateľstve s pánom Q. K.

3. Najvyšší súd ako súd Krajskému súdu v Prešove nadriadený [§ 54 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] vec prejednal a dospel k záveru, že podmienky vylúčenia zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania sporu neboli naplnené.

4. V zmysle § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

5. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu, k nezaujatému prístupu k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: a/ k sporu, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c/ k zástupcom strán sporu, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod b/, alebo d/ k osobám zúčastneným na konaní.

6. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednanom spore alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

7. Pri posudzovaní skutočností uvádzanej otcom plnoletého v námietke zaujatosti vychádzal najvyšší súd jednak zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcu, ako aj z toho, že výnimky z takejto prezumpcie stanovuje iba zákon.

8. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezaujatosti treba mať na zreteli nielen právnu úpravu danú ustanoveniami CSP, ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a napokon aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

9. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov v o vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúci nie je subjektívny aspekt, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Uplatňuje sa tu tzv. teória zdania nezaujatosti (viď tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednanému sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o (ne)zaujatosti zákonného sudcu je, či obava strany sporu je objektívne oprávnená. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno ale chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň

pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania vecí.

10. Aj Ústava Slovenskej republiky deklaruje dva podstatné atribúty súdnictva v Slovenskej republike - nezávislosť a nestrannosť. Nezávislosť súdnej moci je pojem s dvojitém významom; označuje jednak nezávislosť súdov (inštitucionálna nezávislosť), jednak nezávislosť sudcov (individuálna nezávislosť). Nezávislosť sudcu treba vidieť ako jeho nezávislosť od zložiek politického systému, rovnako ale aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci (celého súdneho systému), konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí, jeho vedenia a kolektívu. Nestrannosť sudcu je potrebné posudzovať vždy v závislosti od konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria rozhodnúť, či existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca nie je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietať zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. Len nestranný súd totiž poskytuje stranám rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

11. Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva (o. i.) povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K stranám je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca zachovávať k sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní vždy vecný a profesionálny prístup.

12. V danom prípade je námietka zaujatosti sudkyne Krajského súdu v Prešove JUDr. Jany Burešovej odôvodňovaná tým, že je manželkou sudcu Q. A., ktorý sa pre nepriateľský vzťah k otcovi plnoletého v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 1 T 74/2005 dal sám vylúčiť a z dôvodu vzájomných trestných oznámení.

13. Vychádzajúc z uvedených zásad najvyšší súd dospel k záveru, že nemožno prisvedčiť dôvodom námietky zaujatosti uplatnenej otcom plnoletého voči sudkyňi Krajského súdu v Prešove JUDr. Jany Burešovej. Z obsahu spisu (ani zo samotnej námietky zaujatosti) totiž nevyplýva, že by táto sudkyňa javila známky zaujatosti voči otcovi, a to z hľadiska ako subjektívnej nestrannosti, tak ani z hľadiska objektívneho aspektu nestrannosti sudcu. Samotný subjektívny názor otca, že u namietanej sudkyne sú dané okolnosti vylučujúce ju z prejednávania a rozhodovania vecí, nemôže bez ďalšieho zakladať dôvod pre legitímne obavy z jej nestranného a nezaujatého rozhodovania. Obava (pocit) z nestrannosti, nestačí na založenie dôvodných pochybností o nedostatku nezaujatosti vzhľadom na právne (ústavné i zákonné) garancie nezávislosti sudcov a zákonné povinnosti sudcov konať vo veci bez predsudkov, nezávisle a nestranne. Tiež samotná skutočnosť, že sudkyňa je manželkou trestného sudcu, ktorý sa v inej veci dal z prejednávania a rozhodovania vylúčiť pre nepriateľský vzťah k otcovi plnoletého a ktorý navyše nie je ani účastníkom konania, bez ďalšieho nezakladá dôvod pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania vecí. Najvyšší súd Slovenskej republiky svoje rozhodnutie o námietke zaujatosti voči sudkyňi Krajského súdu v Prešove, založil na vzájomnej korelácii a vyvažovaní oboch relevantných hľadísk teórie zdania (tak subjektívneho, ako aj objektívneho hľadiska) a v súlade s vyššie uvedeným výkladom dospel k záveru, že v prípade tejto sudkyne nemožno mať objektívne pochybnosti o jej nezaujatosti, ktoré by boli relevantné v zmysle § 49 ods. 1 CSP. Z tohto dôvodu rozhodol tak, že označená sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tohto sporu.

14. Keďže v danej veci neexistujú dôvody, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania za účasti otcom spochybňovanej sudkyne Krajského súdu v Prešove, najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.